

Iskalo, izvzeti pondelj, vsak dan po 38.50.
pisma se ne sprejemajo, rokopisi — 38.50.
Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarne: Dr. F. Peric.
Za mesec L 7., 3 mesece L 18., 6 mesecev L 32.,
za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon 11-37.

Licejska knjižnica
PUBLJANA, Jugoslavija
— Odgovorni urednik: Dr. F. Peric.
— Arhivski urednik: Dr. F. Peric.
— Arhivski urednik: Dr. F. Peric.
— Arhivski urednik: Dr. F. Peric.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poizvedbe in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Zasluge ameriških Jugoslovenov za jugoslovensko ujedinjenje

(Iz brošure «Jakov A. Dragičević na delu za svobodo Jugoslavije»)

III.

Dragičević je preštudiral ameriške sociološke učne knjige, ki z zgodovinskega vidika razpravljajo ujedinjenje raznih plemen v eno edinstveno ameriško nacijo in v katerih se navajajo vrline in hibe, ki jih je ta skupnost prešla od vsakega teh plemen. Vsa taka dejstva, ki bi govorila v prilog Slovanov, je iznašal Dragičević pred ameriško javnost, dočim je tiste, ki bi govorile v neprilog Jugoslovenov, pobijal in s pomočjo statistike, logike in pameti dokazoval njihovo neopravičenost.

Slednjim je prišla znamenita Wilsonova poslanica, ki je izjavila, da Amerika podpira stvar vseh slovanskih narodov in ki je vsebovala priznanje opravičenosti jugoslovenskih zahtev po svobodi! Da dokazuje ameriški narod prisrčno hvaležnost jugoslovenskega naroda, je Dragičević objavil v ameriških jugoslovenskih listih triumfalne članke v angleškem jeziku, v katerih je opisoval ameriški javnosti jugoslovenske zasluge za napredek in civilizacijo. Posebno je očrtal položaj, ki bi bil namenjen slovanskim narodom v prenovljenem svetu, in pa koristi, ki bi jih ravno vsled njihovega popravljene položaja mogla uživati z njih strani napredek in civilizacija.

Kadar so ameriški izdajatelji pisali o jugoslovenskih ali sploh slovanskih stvareh, so se navadno sklicevali na Dragičevićeve članke. Tedaj pa je D'Annunzio s članki, ki jih je objavljaval v neki ugledni ameriški publikaciji, začel z ostro propagando proti Jugoslovenom. Odgovarjal mu je Dragičević v na široko zasnovanem članku pod naslovom «The Jugoslavs in Italy». Ta članek so ponatisnili ne le ameriški listi, ampak tudi angleški, francoski, nemški in jugoslovenski listi v Evropi. Z rečen protivjugoslovensko propagando se je hotelo vplivati na ameriški narod proti Wilsonu. No, tudi republikanska stranka, ko je prišla potem na vlado, se ni mogla znatno oddaljiti od Wilsonove politike. Vendar se je doumevalo tedaj, da se ameriška vojna sila in mornarica umakneta iz Jadrana. To pa se ni zgodilo — kakor se je sploh govorilo — vsled vplivanja Dragičevićevega na demokratične voditelje v Kaliforniji.

Dragičević je vršil vse to delo brez ozira na svoje lastne stroške na času in denarju. Za svoje delo ni jemal ne časti, ne nagrad, marveč je deloval le iz čistega domoljubnega navdušenja za deželo in rod svojih očetov. Marsikoli leto, ki je sicer za mladega človeka v Ameriki važno, da si zagotovi finančije uspehe, je žrtvoval Dragičević v patriotske namene. Pač pa je dobival zahvalna pisma iz jugoslovenskih krogov v vseh delih sveta, pa tudi priznanja od strani avtoritativnih drugodnih oseb, posebno tudi od vseučilišnih profesorjev in predstavnikov industrijalnega in bančnega sveta Amerike. Mladi Dalmatincec si je s silo svojega peresa priboril ugled in vpliv pri velikem narodu svetovne zgodovine. Poprej so bile vse informacije, ki so jih mogla na vprašanja dajati ameriška vseučilišča glede Jugoslovenov, posnete iz neslovenskih in Slovanom nasprotnih listov. Te informacije so bile zlobotne in lažnjive. Zato so bili ameriški in britanski finančni zavodi vedno absolutno nasprotni Slovanom. Dragičević pa je posvetil v to temo neznanja in nepoučenosti. Korist, ki jo bodo imeli od tega Jugosloveni v Kaliforniji, v Ameriki in v drugih delih sveta ter v Jugoslaviji sami, se ne more preceniti. Odslej bo največje vseučilišče sveta širilo po vsem svetu poznavanje jugoslovenskih vrlin, zgodovine in kulturnih dobrin: s pripetki za velike periodične publikacije, s javnimi predavanji na velikih zborovanjih znanstvenikov in s podajanjem informacij vsem tistim številnim agencijam, ki zahtevajo take informacije od kalifornijskega vseučilišča. Tako razpolaga sedaj jugoslovanski narod takorekoč z veliko silo tega vplivnega zavoda, tega velikega središča znanosti. Tako se bodo popravljala kriva naziranja v Ameriki in v drugih delih sveta. Široki svet ne bo več navezan na nemške in madžarske in druge klevete o jugoslovenskem narodu. Ta pouk spopolni zaupanje velikega ameriškega in britanskega trgovskega sveta napram Jugoslovenom in njihovi domovini.

Članki, brošure itd., sploh vsa Dragičevićeve književna dela so sprejeta v vse ameriške knjižnice, tudi državne, in se hranijo v njih v stalni evidenci. To je največje priznanje, ki se mu je moglo dati kot piscu. On je sedaj edini pisec tujega pokolenja in slovanske narodnosti, ki uživa to prednost.

Generalni konzulat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Chicagu je dopisal Dragičeviću pismo, datirano z dne 10. septembra, s prošnjo, naj nadaljuje svoje delo, ki ga visoko cenijo tudi službeni predstavniki jugoslovenske države in vsi inteligentni sinovi naroda.

Na zaključku naglašam brošura, da se ne morejo objaviti pisma ameriških in svetovnih oseb, ker so večinoma zaupne naravi in ker so pisci še ori življenju polni.

tičnem, trgovinskem, diplomatem itd., in ker bi jih svetovna javnost mogla razumeti na kriv način, ne pa v duhu, v katerem so bila pisana in ki je «krasen spomin velikih ljudi na svetovnem pozorišču življenja».

Te posnetke zanimive brošure o delovanju Dragičevića podajamo kot prispevek za boljše poznavanje in razumevanje dogodkov med svetovno vojno, posebno pa za razumevanje tistih dejstev in činitelj, ki so več ali manj odločilno vplivali na politiko Amerike glede nekaterih najkočljivejših evropskih vprašanj.

On. Amendola še ni okreval

RIM, 7. Včeraj sta obiskala ranjenega poslanca Amendola preiskovalni sodnik avv. Sanna in sodni zdravnik, da ugotovita rane, ki jih je zadobil on. Amendola pri fašistovskem napadu. Sodni zdravnik je ugotovil, da ne bo mogel on. Amendola okrevati v roku 20 dni, kakor je bilo razvidno iz izprijčevala zdravnika v Pistoji. Poslanca so obiskali tudi osebni zdravniki, ki so ugotovili, da so se rane na glavi, pri levem očesu in na bradi zacelile; ostanejo pa še rane na ušnicah in na levi roki.

Ponarejene znamenke v Milanu

MILAN, 7. Pošto ravnateljstvo, kateremu je uspelo izslediti ponarejene znamenke, je imelo danes skupno s finančnimi organi posvetovanje glede nadaljnjega postopanja. Zglasilo se je prostovoljno pri ravateljstvu nekaj voditeljev poštarnih uradov, ki so izjavili, da so prevzeli ponarejene znamenke v nevednosti od gotovega Ridolfija, ki je sam voditelj nekega poštne urada.

Eksplozija v pirotehnični delavnici

9 žensk zgorelo

RAVENNA, 7. Včeraj ob 17. uri je v delavnici umetnih ognjev v San Martino nastala strašna eksplozija, ki je zahtevala 9 ženskih žrtv; več drugih delavk je težko ranjenih. Ubita je tudi hčerka lastnika tovarne. Eksplozija je nastala na dvorišču, kjer so bile zaposlene same ženske. Ker je eksplozija nastala na prostem, ni bilo slišati skoro nikakega poka. Radi hudega pripekana solca se je vžgal smodnik.

Padla z aeroplana 800 m globoko in ostala živa in zdrava

MILAN, 7. Včeraj so Milančani prisostvovali nenavadnemu prizoru, ki je za nekoliko minut napolnil z grozo množico, ki ga je opazovala. Bilo je okoli 18. ko se je prikazal nad tvornico Bianchi vojaški aeroplan, ki je vsled svojega vrtočnega leta vzbudil splošno pozornost. Aeroplan je krožil v drznih zavojah nad mestom in zdelo se je, da sploh nima nobene smeri. Toda kmalu se je pokazalo, kaj je bilo temu vzrok. Presenečena množica je najprej zapazila, kako se je odtrgal od aeroplana, spredaj pri motorju, svetlečast predmet. Ki je z veliko silo padel na tla. Kmalu nato je padel kos repa in istočasno se je aeroplan nevarno nagnil ter začel padati; najprej počasi, nato pa vedno hitreje. Videlo se je, da je krmar izgubil vsako oblast nad aparatom, ki se je tudi v hipu zrušil na dvorišče tvornice Bianchi s silnim treskom. En sam kriček se je dvignil iz množice, po večini delavcev, ki so se ravno tedaj vračali z dela in so v strahu hiteli na lice mesta, da bi prišli še pravočasno, če bi se dalo kaj pomagati. In res so prišli pravočasno, kajti zgodilo se je nekaj, česar bi ne bil nihče pričakoval: dočim od aeroplana ni ostal takorekoč kos pri kosu, sta ostala oba, ki sta ga vodila, en major in en narednik, skoraj popolnoma nepokodovana. Major je sicer nekoliko težje, toda ne nevarno ranjen, narednik pa jo je odnesel s par praskami po obrazu in rokah. In vendar sta padla z 800 metrov višine! — Narednik je takoj po padcu skočil iz motorja in priškolil k majorju, da ga odveže in mu pomaga. Ko je bil major na varnem, je zažgal cigareto in zvižgajoč odšel. Kako bi ne, ko je, takorekoč, od smrti vstal!

Gospodarski položaj v Rusiji

Krasinove izjave novinarjem

PARIZ, 7. O svojem junjskem potovanju je izjavil sovjetski poslanik Krasin novinarjem sledeče: Radi bogate žetve bo Rusija izvozila letos par milijonov ton žita. Poleg tega bo Rusija lahko zvišala uvoz tujih izdelkov, ker je povpraševanje po istih med ruskimi kmeti zelo veliko. Krasin je pripomnil, da je ukrenil vse potrebno, da se naročijo potrebni industrijski izdelki za ruske poljedelce pri francoskih tvrdkah.

Glede maroškega vprašanja je rekel Krasin, da Zveza SSR nima nikakega interesa, da se vmešava v maroške zadeve. O varnostnem paktu in o vstopu Nemčije v Društvo narodov je izjavil, da njegova vlada neče in tudi ne more izvajati nikakega pritiska na nemško odločitev. Pripomnil je, da nameravajo zapadne velesile z varnostnim paktom popolnoma izolirati sovjetne in ustvariti blok evropskih držav proti Zvezi SSR.

Ljudstvo in vlada Sovjetskih republik nikakor ne moreta odobravati teh zaveznihskih načrtov, ki ogrožajo svetovni mir. Krasin je naglasil, da v Rusiji nihče ne misli na vojno. Rusko ljudstvo vseh plasti hoče živeti v prijateljskih odnosih z vsemi narodi.

Uspehi francoskih letalcev v Maroku

PARIZ, Posebni poročevalec «Matina» javlja, da so francoski letalci in artilerija včeraj obstreljevali postojanke pri Gebel Amerguj, kjer so se Rifanci močno utrdili. Postojanke so bile na več točkah popolnoma porušene. Vse kaže, da bodo Rifanci v kratkem primorani izprazniti te važne strateške točke.

Bled — politično in diplomatsko torišče

Stjepan Radić dela preglednice vladi

Novinarji pri kralju

BEograd, 7. (Izv.) V Beograd se je vrnil leader radikalne stranke Aca Stanojević, ki je imel danes sestanek z direktorjem radikalne stranke. Njegov prihod spravlja v zvezo z novimi kombinacijami v vladi, kjer boje ni vse v redu. Tudi današnje «Vreme», glasilo radikalov, priznava, da se v vladnih krogih boje, da bi znal Stjepan Radić s svojo zgornostjo škodovati sporazumu med radikali in radičevci.

V ostalem ni v Beogradu ničesar novega. Politično in diplomatsko torišče je postal Bled.

Včeraj sta odpotovala z Bleda ministra Stojadinović in Maksimović; na Bled so danes prispeli ministri Nikić, Vukičević, Srnač in Nikić. Kralj jim je pridelil večerjo, nakar je podpisal tiskovni zakon. Dr. Nikić se je povrnil v Zagreb, dr. Srnač pa v Sarajevo; dr. Nikić ostane na Bledu do nedelje.

Na Bled so prispeli tudi diplomatski zastopniki, med njimi čehoslovski poslanik Šeba in poljski poslanik g. Okenski. Jutri prispe angleški poslanik Cunard. Inozemstvo zanima sedaj dve vprašanji: prijateljska pogodba z Grčijo in zasedanje Društva narodov. Glede pogodbe z Grčijo se potrjuje vest, da so velesile svetovale Grčiji, naj stopi zopet v pogajanja z Jugoslavijo. Za zasedanje Društva narodov vlada še ni imenovala zastopnikov. To vprašanje je toliko bolj zanimivo, ker bodo med delegati tudi Hrvati.

Kralj je danes sprejel zastopnike novinarjev. Razgovarjal se je z njimi o ureditvi poklicnega vprašanja novinarjev, ki so gospodarsko slabo preskrbljeni. Kralj ostane na Bledu še ves avgust.

Smrt radikalnega poslanca

BEograd, 7. V Sarajevu je umrl radikalni poslanec Ogrižović. Na njegovo mesto pride Prokop Siljak.

Boj med Radićem in Trumbićem za Split

SPLIT, 7. V bližnjih dneh se bo izvajala velika odločna bitka med Radićem in Trumbićem, da se končno ugotovi, čigav je Split. V kratkem prispe semkaj Trumbić, ob kateri priliki bodo njegovi pristaši priredili velike manifestacije za dr. Trumbića in proti Radiću.

Vladimir Copic pobegnil

ZAGREB, 7. (Izv.) Danes je pobegnil iz zakladne bolnice komunist Vladimir Copic. Skočil je preko obzidja, kjer je pustil jetniško obleko. V zadnjem času je Copic obel in je bil radi tega prepeljan v bolnico.

Hrvatski sokoli iz Amerike v Zagrebu

ZAGREB, 7. (Izv.) Preko Jesenic in Ljubljane so prispeli danes v Zagreb hrvatski sokoli iz Amerike. V Ljubljani in Zagrebu so bili zelo lepo sprejeti. Vendar je na gledalce na zagrebški postaji zelo porazno vplivala okolnost, da so se med Hrvati nahajali tudi Madžari, ki so porabili to priliko za povratek v domovino. Hrvatski sokoli so prišli, da praznujejo 1000-letnico hrvatskega kraljevstva.

Kongres pravnikov v Beogradu

BEograd, 7. Danes dopoldne je poselila posebna deputacija Udruženja pravnikov kraljevine SHS skupščinskega predsednika Marka Trifkovića ter ga zaprosila za dovoljenje, da da skupščinsko predstojstvo zbornice narodne skupščine na razpolago pravnikom povodom njih kongresa, ki traja štiri dni. Za ta kongres vlada v pravnih krogih veliko zanimanje. Nad 150 delegatov izven Beograda je že prijavljenih. Dnevni red kongresa vsebuje med drugim: 1. Vprašanje porotnih sodišč (referent univ. prof. Boža Marković, Beograd in univ. prof. dr. Metod Dolenc, Ljubljana). 2. Svoboda presoja dokazov v civilno-pravdnem postopanju. Referent univ. prof. Arangelović in po en referent iz Zagreba in Ljubljane. 3. Izenačenje moškega in ženskega dednega prava. Referent univ. prof. dr. Stanko Lapajne, Ljubljana. 4. Nasledstveno pravo. Referent univ. prof. Jovanović.

Trgovinski spor med Avstrijo in Madžarsko

BUDIMPEŠTA, 7. Včeraj dopoldne se je vršilo v trgovinskem ministertvu posvetovanje o znižanju prevoznih tarifov za sadije in zelenjavo madžarskih državnih železnic. S tem se namerava onemogočiti inozemski uvoz, zlasti iz Avstrije, s katero so bila trgovinska pogajanja prekinjena. Znižanje tarifov bo znašalo 30 do 40 odst. za nekatero blago pa tudi več. Tozadevna odredba bo jutri predložena v odobritev ministrskemu svetu ter bo stopila jutri, vsekakor pa že v soboto v veljavo.

Poljska pravoslavna cerkev

BEograd, 7. Danes opoldne je posetil pomočnika zunanjega ministra g. Markovića poljski poslanik g. Okenski, ter mu sporočil, da je vrhovni jeruzalemski patrijarh priznal avtokefalno poljsko pravoslavno cerkev. Z ozirom na to velevažno odločitev jeruzalemskega patrijarha se bodo vršile na Poljskem meseca septembra velike svečanosti. G. Okenski je povabil na to proslavo tudi jugoslovensko vlado.

Odkritja p preprečenem atentatu

na Masaryka in kralja Aleksandra

DUNAJ, 7. Glasilo čeških komunističnih disidentov poroča, da prispe v kratkem v Prago Zinovjev z namenom, da odpravi nespornost, ki se nastala v zadnjem času med češkimi komunisti.

Aretacija komunistov Houserja in Stjasyja je našla globok odmev v čeških listih. Houser in Stjasy sta obdolžena, da sta nameravala l. 1922. izvršiti atentat na Masaryka.

PRAGA, 7. Vesti o atentatu, ki so ga leta 1922. pripravili boljševiki proti predsedniku Masaryku se vedno razburjajo čehoslovsko javnost. Preiskava se vodi z veliko vneto in je zelo obsejna. Aretirani dr. Houser je bil l. 1922. formalno še član socialne demokratične stranke, očitno iz razloga, da tem lažje skrije svoje zločinske namene. Atentat bi moral izvršiti Stjasy, ki je bil tudi aretiran.

V zvezi s preiskavami, ki se tičejo dogodkov v l. 1922. so oblasti razkrile še drugo zaroto. Morilec ministra dr. Rašina Soupal, ki je bil, kakor znano, svojačasno pomiloščen na 20-letno ječo, je v kaznišnici na Pankracu pri Pragi, ko so tudi njega zaslišali, ali ni bil morda kaj v zvezi z nameranim atentatom na Masaryka, izjavil, da je bila njemu poleti 1922. poverjena naloga, da ubije jugoslovenskega kralja Aleksandra.

V avgustu 1922. sta kralj Aleksander in kraljica Marija del časa bivala v Marijskih Laznih. Soupal je opetovano poskušal, da se s pripravljeno bombo približa kralju, toda vsi poskusi so se izjalovili, ker je varnostna služba čehoslovške policije bila jako dobro organizirana. Soupal izjavlja, da je dobil bombe od neznane človeka, ki ga je tudi na atentat nagovoril. Na podlagi te izpovedi so čehoslovške oblasti takoj uvedle obsežna poizvedovanja, katerih rezultat je zaenkrat ta, da Soupalove izjave niso neistinite. Vse kaže, da je bil poleti 1922. zasnovan velepotenzen načrt za povzročitev usodopolnih zmed v novih slovanskih državah Srednje Evrope. Upati je, da bo nadaljna preiskava mogla doznati, kdo so bili Soupalovi zapletniki in zlasti katerega izvora so bile bombe, s katerimi bi naj bil izvršen umor jugoslovenskega kralja Aleksandra.

Nesporno se zdi nadalje, da je poznejši umor ministra dr. Rašina v zvezi s celokupno atentatorsko zaroto, katere krvavo pozorišče je imela takrat postati čehoslovška republika.

Nenadno znižanje diskontne mere na Angleškem

LONDON, 7. Včeraj je «Bank of England» javila, da je znižala diskontno mero od 5 na 4½%. Vest je našla takoj odmev na borzi, kjer je cena industrijskih in trgovinskih papirjev takoj poskočila.

Narodne manjšine v Jugoslaviji

Cesto čitamo v italijanskih listih opise, ki predstavljajo Jugoslavijo kakor nekako Avstro-Ogrsko z mnogimi narodnostmi. Obenem pa prinašajo poročila, kako luto da so preganjane narodne manjšine v Jugoslaviji. Namen takih opisov je, da bi opravičile postopanje z našo narodno manjšino v tej državi. Kako neresnična so poročila o pretežno težkem položaju narodnih manjšin v Jugoslaviji, dokazujejo uradni statistični podatki.

Nemcev je 259.668 s 14 listi in revijami in 138 kulturnih društev. Madžarov 282.867 s 7 listi in revijami in 86 društev. Romanov 39.160 z 1 listom in 4 združenji. Italijanov 14.031 z 19 društev. Vseh narodnih manjšin v Jugoslaviji je torej komaj toliko, kolikor je Jugoslovenov v Italiji. Stevilo listov in revij govori najjasneje o postopanju Jugoslavije z narodnimi manjšinami. Če uvažujemo še, kako je v Jugoslaviji s šolstvom preskrbljeno za narodne manjšine — kar smo že opetovano ugotovili na podlagi neustajljivih dejstev — lahko rečemo, da v nobli drugi državi ne živijo manjšine tako svobodno in nemoteno v svojem političnem, kulturnem in posvetnem razvoju, kakor ravno v Jugoslaviji. Če jemljemo še v poštev, da manjšine v Jugoslaviji ne živijo v kompaktnih masah, marveč raztresene po vseh pokrajinah kraljevine, potem se nam njih stanje kaže še boljše. Slovani v Italiji pa živijo v kompaktnih masah. In vendar: imajo li morda res svoje slovansko šolstvo; ali morejo svobodno in neovirano razvijati svoje kulturno in socialno snovanje, da niti ne govorimo o kakem svobodnem političnem udejstvovanju? Zato naj bi italijanski tisk že enkrat v svojem lastnem interesu prenehal s svojim opozarjanjem na druge pražve!

— «Novice» tretjič zaporedoma zaplenjene. Včeraj so bile «Novice» zopet zaplenjene. S to zaplenbo so «Novice» že v tretje zaporedoma zaplenjene. Uredništvo lista ni prejelo o zaplenbi nobenega dekreta, pač pa so organi kvesture zasegli vse izdave «Novic» v tiskarni, po lobakarnah in na pošti.

— «Sport Esperanto». V našem uredništvu sta se oglasila dva čehoslovaka: gg. Rudolf Moravec in Ladislav Sintak. Ki sta pravkar dospela iz Vidma. Namenila sta z biciklji prepotovati ves svet — kakor računata — v teku 4-5 let. Odpotovala sta 14. julija t. l. iz Liona (Francija) ter potujeta od tu dalje v Ljubljano, Zagreb, Budimpešto, Beograd, Sofijo, Stambul itd. V tržaškem esperantnem krogu sta bila zelo gostoljubno sprejeta, ker namen njunega potovanja je propaganda za esperanto.

— Pozdravi naših vojakov. Novinci let. 1905 in tudi nekaj pašastarjev od 1904, ki služijo pri 7. oddelku topništva proti aeroplanom (7a. skupno art. contro aerei) v Rimu, pošilja-

Ukrep ravnateljstva emisijske banke je bil sprejet v trgovskih in industrijskih krogih z velikim zadovoljstvom; kajti trgovci si bodo sedaj lažje nabavili denar po nižnji obrestni meri. Na drugi strani pa je omejen zavod pokazal, da ima dovolj zlata na razpolago, da lahko krije večje povpraševanje po denarju, ki bo sedaj nastalo. Ko je bila uvedena zlata valuta, je nastal v gospodarskih krogih strah, da se bo začelo zlato stekati v druge države in da bo radi tega treba zvišati diskontno mero celo na 6%. Do tega pa ni prišlo in danes razpolaga «Bank of England» z zlatom v znesku 8.651.000 funtov, tako da je lahko mirno znižala diskontno mero.

Odkritja monarhistična zarota na Kitajskem

LONDON, 7. «Daily Express» je prejel iz Pekinga: V palači bivšega cesarja so bile najdene listine, ki dokazujejo, da obstoji na Kitajskem širokozasnova zarota za vzpostavitev monarhije. Med zarotniškimi voditelji se nahajajo sloviti znanstveniki Kiang Yu Pei, bivši predsednik Hou Shia Kiang in Sun Pao Ki, nadalje socialist Kiang in profesor Sho Hic. Sun Pao Chi vrši tačas posle kitajskega poslanika v Moskvi.

Boji v Siriji

Druzi porazili francoske čete in zasedli Saido

LONDON, 7. Agencija Reuter je prejela iz Jeruzalema: Glasom vesti iz Ammana se je vnel med francoskimi četami in družskimi uporniki srdit boj. Uporniki so se polastili številnih francoskih topov in so zasedli mesto Saido. Francozi so se umaknili z velikimi izgubami na Barko. Druzi so zajeli tudi več kamel, obloženih s strelivom. Listi javljajo, da so imeli uporniki tekom operacij francoskih letalcev 22 mrtvih in 70 ranjenih.

Francozi izpraznili Hauran

LONDON, 7. Agencija Reuter je prejela iz Jeruzalema: Francozi so izpraznili južni del Haurana.

Francija in Španija nista sporočili Abd El

Krimu nikakih mirovnih pogojev

PARIZ, 7. V uvodnem članku «Abd El Krim in mirovni pogoji» piše «Temps» naslednje: Poročilo zunanjega ministra, da Francija in Španija nista objavili Abd El Krimu nikakih mirovnih pogojev, je javnost sprejela z velikim zadoščenjem. Javno je, da so mirovni pogoji, ki jih je določila francosko-španska konferenca, povsem različni od onih, ki so jih objavili nekateri listi v zadnjem času.

Velika politična zarota na Turškem

BEograd, 7. Po vesteh, ki prihajajo iz Carigrada preko Aten, je bilo izvršenih v zadnjem času veliko število aretacij, ker je bil odkrit nov komplot kalifovih pristašev proti kemalističnemu režimu.

DNEVNE VESTI

Narodne manjšine v Jugoslaviji

Cesto čitamo v italijanskih listih opise, ki predstavljajo Jugoslavijo kakor nekako Avstro-Ogrsko z mnogimi narodnostmi. Obenem pa prinašajo poročila, kako luto da so preganjane narodne manjšine v Jugoslaviji. Namen takih opisov je, da bi opravičile postopanje z našo narodno manjšino v tej državi. Kako neresnična so poročila o pretežno težkem položaju narodnih manjšin v Jugoslaviji, dokazujejo uradni statistični podatki.

Nemcev je 259.668 s 14 listi in revijami in 138 kulturnih društev. Madžarov 282.867 s 7 listi in revijami in 86 društev. Romanov 39.160 z 1 listom in 4 združenji. Italijanov 14.031 z 19 društev. Vseh narodnih manjšin v Jugoslaviji je torej komaj toliko, kolikor je Jugoslovenov v Italiji. Stevilo listov in revij govori najjasneje o postopanju Jugoslavije z narodnimi manjšinami. Če uvažujemo še, kako je v Jugoslaviji s šolstvom preskrbljeno za narodne manjšine — kar smo že opetovano ugotovili na podlagi neustajljivih dejstev — lahko rečemo, da v nobli drugi državi ne živijo manjšine tako svobodno in nemoteno v svojem političnem, kulturnem in posvetnem razvoju, kakor ravno v Jugoslaviji. Če jemljemo še v poštev, da manjšine v Jugoslaviji ne živijo v kompaktnih masah, marveč raztresene po vseh pokrajinah kraljevine, potem se nam njih stanje kaže še boljše. Slovani v Italiji pa živijo v kompaktnih masah. In vendar: imajo li morda res svoje slovansko šolstvo; ali morejo svobodno in neovirano razvijati svoje kulturno in socialno snovanje, da niti ne govorimo o kakem svobodnem političnem udejstvovanju? Zato naj bi italijanski tisk že enkrat v svojem lastnem interesu prenehal s svojim opozarjanjem na druge pražve!

— «Novice» tretjič zaporedoma zaplenjene. Včeraj so bile «Novice» zopet zaplenjene. S to zaplenbo so «Novice» že v tretje zaporedoma zaplenjene. Uredništvo lista ni prejelo o zaplenbi nobenega dekreta, pač pa so organi kvesture zasegli vse izdave «Novic» v tiskarni, po lobakarnah in na pošti.

— «Sport Esperanto». V našem uredništvu sta se oglasila dva čehoslovaka: gg. Rudolf Moravec in Ladislav Sintak. Ki sta pravkar dospela iz Vidma. Namenila sta z biciklji prepotovati ves svet — kakor računata — v teku 4-5 let. Odpotovala sta 14. julija t. l. iz Liona (Francija) ter potujeta od tu dalje v Ljubljano, Zagreb, Budimpešto, Beograd, Sofijo, Stambul itd. V tržaškem esperantnem krogu sta bila zelo gostoljubno sprejeta, ker namen njunega potovanja je propaganda za esperanto.

— Pozdravi naših vojakov. Novinci let. 1905 in tudi nekaj pašastarjev od 1904, ki služijo pri 7. oddelku topništva proti aeroplanom (7a. skupno art. contro aerei) v Rimu, pošilja-

mo vsem starišem, bratom, sestram ter prijateljem in znancem iskrene pozdrave, zatrjujoč, da tudi tujina in nova služba s svojim vplivom nas ne izneverita našemu narodu.

Iz tržaškega življenja

Brezposelnost žilovski naskok na dve blagajni. Predpreteklo noč so neznani zlikovci vnovali v urad podružnice videmske pivovarne Dormisch v ulici Guido Zanetti št. 12, kjer so se spravili nad dve blagajni, v katerih so upali, da bodo našli bogat plen. Najprej so skušali »operirati« večjo blagajno; navrtali so jo na tleh straneh, a niso mogli prebrzati močne jeklene plošče, menda ker niso imeli s seboj dovolj pripravnega vlomilskega orodja. Nato so svedrovi poskušali srečo na manjši blagajni, ki ni imela tako močnega oklepa. Odprli so jo na levi strani, a zaman; denarja niso našli, dasi je bil v neki knjigi spravljen znesek 6000 lir v bankovcih. Očitno pa so zlikovci tega niso zapazili. Po trudoplnem in nevarnem delu so morali oditi praznih rok.

Ponesrečen žilovski poskus je bil odkrit večer jutraj in prijavljen kvesturi.

Maščevanje varnega dekleta. - Prerezala nezvestemu ljubimcu vrat. Predsednikom se je odigrala v ul. Riborgo v starem mestu krvava drama. Mlada ženska je prerezala vrat svojemu ljubimcu, ki se ji je iznevil in jo zapustil z otrokom vred.

Junakinja krvavega dogodka je 20-letna vlagateljica Demetria Menozzi, doma iz Padove. Minozzi je se je pred kakimi 5 leti seznanila v svojem rojstnem mestu s sedaj 24-letnim železničarjem Humbertom Paganini, rodno iz Benetk. Kmalu se je med njima razvilo ljubavno razmerje. Paganini je objubil deklici večno zvestobo in je sprva tudi držal obljubo. Lepega dne pa je moral mladenič — bilo mu je tedaj 20 let — k vojakom. Čez podružno leto se je vrnil, a bil je močno izpremenjen; ljubil je sicer še Minozzi, toda ne več tako pristrano kakor nekdaj. Ljubzensko razmerje ni ostalo brez posledic. Nekega dne je Minozzi zavračala ljubimcu, da bo postala mati. Ta novica je Paganinija neprijetno iznenadila. Postajal je od dne do dne hladnejši napram deklici in končno ji je kratkoma povedal, da ne mara več zanj. In da bi se res iznebil deklice, se je dal premetsti službeno v Trst. Minozzi je nekaj časa upala, da se bo mladenič sčasoma zopet spravil v njo. Ko je pa uvidela, da je njeno upanje zaman, se je odločila da ga poide obiskat. Hotela je na vsak način priti na jasno, kaj pravzaprav mladenič misli, se posebno, ker je vedela, da ima ljubavno razmerje z neko drugo

deklico. Pred par dnevi je prišla z otrokom, ki ga je medtem povila, v naše mesto in predsmotnim je obiskala ljubimca, ki je stanoval kot podnajemnik pri neki družini v ulici Riborgo št. 17. Paganini jo je sprejel zelo surov; zarohnel je nad njo, čemu lazi za njim in ji po kratkem prerokanju prisolil par klofut. — Minozzi je, ki je bila od jeze in žalosti vsa iz sebe, je pograbila brivno britve in zadelala nezvestemu ljubimcu veliko rano na vratu; malo je manjkalo, da mu ni prerezala glavne žile. Epilog žalostne zgodbe je bil, da je moral Paganini v bolnišnico, Minozzi je pa v zapor.

Žrtve nevarnosti. - Dva samomorila. Včeraj predpoldne okoli 11. ure je stopil v gostilno »Alla Palestina« pri Sv. Ani precej prileten mož, sedel sam k mizi v kotu gostilniške sobe ter si naročil četrtino vina. Čez neka časa se je neznane nenadoma zgugal s stolice ter se pničel zvijati v strašnih bolečinah. Gostilničar, ki mu je priskočil takoj na pomoč, je dognal, da se je nesrečni zastrupil s karbolno kislino, ki jo je bil pomešal z vinom. O dogodka je bila nemudoma obveščena rešilna postaja odkoder je prihitel na lice mesta zdravnik. Prišel pa je zaman, kajti nesrečni je medtem že izdihnil; izpil je kakih 200 gramov strupa.

Samomorilec je bil spoznan za 55letnega brivca Josipa Mersek, stanujočega na Opčinah št. 245. Nesrečni mož je storil obupni korak radi nevarnosti in menda tudi — kar je bolj verjetno — radi bede.

Na podoban način — s strupom — je napravila konec svojemu življenju 29-letna danarica Justina Ferluga, stanujoča pri Sv. Alojziju - Chiodino št. 368 pri družini Baicich. Sinoti okoli 21. ure je Ferluga, ki je bila videti v zadnjih dneh zelo potrta in žalostna, izpila v svoji sobi veliko količino karbolne kisline. Ko je dospel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki so ga domači poklicali na pomoč, je bila Ferluga že mrtva.

Zdi se, da je tudi Ferluga gnila v smrti nevarnosti. — Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Z izlozom je sinoči okoli 24. ure skušala napraviti konec svojemu življenju 38-letna Vanda Borsatti, stanujoča v ulici Fortino št. 5. Zavžila ga je le neznatno količino, vendar pa je morala v bolnišnico. Njeno stanje ni nevarno. Borsattijeva je hotela v smrt radi domaćih preprirov.

Program je izpolnil dobro turo. Vse, kar bi bilo več, bi bilo zaokroženosti prireditve v kvar. Obsegal je Lajovica, par mojih pesmi, dvojce Zgančevih in Mokranjevega Kozarja ter deseto »Rukovet«. Zbor je pokazal, da z isto lahkoto poje Lan, ki ga smatram za preizkusni kamen najizvrednejših zborov, kakor mojke »Ptičke«, pisane za pevce-zastetnike. Pevski zbor, ki je sedaj vseh navedenih vzrokov nekoliko zastal, bi z enakomernim, vztrajnim delom lahko izvrševal najtežje vokalne naloge, ker je po svojih glasovih izravnal ter zelo blagodejaven, se povpenja do najlepših dinamičnih viškov ter je zmožen globokega izražanja.

Upam, da v najkrajšem času doseže nekdanji svoj sloves, da se dvigne celo daleč nad njega, v ponos in čast nam vsem Slovincem na tej in na drugi strani meje.

Iz tržaške pokrajine

— Iz Sežane. V nedeljo smo imeli v Sežani pomembno slavnost: odprtje spominke plošče na pročelju županskega urada v spomin na obisk kraljeve dvojice dne 23. maja 1922. Na slavnost je došlo več predstavnikov vojaških, civilnih, cerkvenih, šolskih oblastev, raznih domačih ustanov in organizacij. Prvi govor je imel dr. Rumer kot predsednik slavnostnega odbora, ki je slavil Viktorja Emanuela III. kot kralja in osvoboditelja in njegove vrline. Po tem govoru se je vršilo na slavnostni način razkritje spominke plošče, ki nosi (v italijanskem in pa v slovenskem jeziku) napis, ki se spominja petindvajsetletice vladanja kralja Viktorja Emanuela in obiska kraljeve dvojice dne 23. maja 1922. Prefekturini komisar Rossi je izrazil slovesno in srčno veselje, ki se je zahvaljeval odboru, ki je organiziral slavnost. Zaključil je svoj govor z udušnostnim poklonom vladarju ter se spominjal tudi ministrskega predsednika.

Nato je spregovoril g. Ludovik Mohorčič v slovenskem jeziku:

V čast mi je, da morem ob tej slovesni priliki govoriti v imenu sežanskih občanov in našega ljudstva. Najprej pozdravljam spoštljivo občino, predstavnike civilnih in vojaških oblastev; pozdravljamo prijetno naše ljudstvo, ki je živinilo do danes do slavnosti. Razkrivamo ploščo, ki so jo postavili občani sežanski povodom 25-letnice vladanja Njeg. Veličanstva kralja Viktorja Emanuela III. v trajen spomin prvega obiska kraljeve dvojice dne 23. maja 1922. Naša čustva napram slavni savojski hiši je izrazilo naše ljudstvo s soglasnim navdušenjem povodom obiska kraljeve dvojice. Z istimi čustvi se poklanjamo pred to ploščo, zavedajoč se, da sлавimo z njo vladarja, ki se odlikuje z smislom za pravičnost, s svojo srčno dobrotnostjo in velikodušnostjo; vladarja, ki je vseskrat vse svoje moči posvečal svoji deželi, ki vodi svoj narod toliko v sreči, kolikor v nesreči in ki je na čelu svoje vojske vjeval trdo, a zmajovito vojno; ter da obenem slavimo vladarico, ki mu je vredna tovarišica po svojih vrlinah uma in srca. Stejemo se srečne, da je usoda države, ki ji je izročena naša usoda, poverjena velikodušnemu vladarju. Sprito te plošče, ki jo je postavilo naše ljudstvo v spomin na dan, ki je za nas zgodovinski, izražamo naša čustva lojalnosti napram državi v polnem uverjenju, da bosta naš kralj in njegova preljuba soproga vseskrat naklonjena našemu ljudstvu svojo dobrotnost. V imenu našega ljudstva objavljam, da bomo zvesto našli to ploščo. Naj nam tudi dobrotno nebo obrani in ščiti našega kralja Viktorja Emanuela III. in našo kraljico Jeleno! Živel naš kralj! Živel naša savojška hiša! Živel Italija!

Po slavnosti odprtja plošče je bila svečanostna zakuska v hotelu »Pri treh kromah«, na katero so bili povabljene zastopniki obeh plemen. Tu je general Pugliese prisrčno pozdravil goste. Popokne se je vršila ljudska veselica, na kateri sta sodelovali sežanska godba in godba tržaške občine. Čisti dobiček je namenjen jubilejnemu skladu Viktorja Emanuela za uboge učence. Vsa slavnost se je vršila v polnem in najlepšem redu.

Vesti iz Istre

— Godbeno društvo »Lira« in Dekanov priredi v nedeljo, 9. t. m., domačo zabavo v prostorih gostilne g. Škrinjarija v Zavjahu, Monte Kastiljone.

DAROVI

Na svatbi gosp. Hermana Štrancar in Marice Zlobec se je nabralo za podružnico Šol. društva pri Sv. Jakobu l. 60. Za sveloivansko podružnico Šol. društva je nabrala g.čna C. A. l. 255. Darovali so: I. K. 120, D. S. 50, A. M. 50, M. S. 20, A. C. 10 in nabiralica 5. Isti podružnici je darovala vedno darežljiva dvojica Gradisar običajnih l. 50, Čok Mar. 5, in vesela družba pri »Talji« l. 15; skupaj l. 325.

Borzna poročila.

DEVIZE: Trst, 7. avgusta. Amsterdam od 1100.— do 1120.— Belgija od 129.50 do 135.—; Pariz 129.25 do 130.75 London od 133.70 do 133.95; New York od 27.47 do 27.67; Španija od 390.— do 400.—; Švicca od 533.— do 537.—; Atene od 41.25 do 43.25; Berlin od 659.— do 660.—; Bakarski od 13.25 do 14.25; Praga od 81.25 do 81.75; Ogrska od 0.0390 do 0.0390; Dunaj od 0.0385 do 0.0395; Zagreb od 49.30 do 49.80.

VALUTE: Trst, 7. avgusta. Avstrijske koroše od 0.0335 do 0.0395; dinarji od 49.— do 49.50; dolari od 27.40 do 27.60; novi 20 frankov od 106.— do 110.—; funti Sterling od 133.60 do 133.90. Zürich, 7. avgusta. Italija 18.70; London 25.61; Pariz 24.175; New York 5.15; Beograd 9.1875. Benetjske obveznice 72.25.

MALI OGLASI

17-LETEN mladenič s 3-letno prakso v trgovini jestvin, išče službo. Naslov pri upravnistvu. 1099

3 KLJUČAVNICARSE vajence sprejme takoj L. Kranjec, Trnovo - Il. Bistrica. 1098

ZGUBIL se je lovski pes, bele dlake, z tiskami po životu in rdečkastimi nšesi. Najditelj je naprosen, da ga pripelje proti visoki nagradi Miklavcu, Sv. Ana 94. 1096

KUHINJA, rabljena, se proda po vsaki ceni. Kušta, via Gregorio Mansini 67, V. 1100

V VELIKEM REPNU sta na prodaj dve poslopji s poljem. Bale, Opčine 341. 1097

BIKA švicarske pasme, proda Živič Rudolf, trgovec v Skopem pri Dutovljah. 1090

ZALOGA oglja in premoga v Trstu, Via Zvezonzi 4, se proda. Kupec naj se zgleda pri lastniku istotam. 1089

VDOVEC srednjih let, uradnik, z otrokom, želi znanja v svrhu ženitve z inteligentno gospodinjico ali vdovo od 25-30 let. Samo resne ponudbe s sliko pod »Srečna bodočnost« na upravnistvo »Edinosti«. Tajnost jamčena. 1094

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

Muzikalični instrumenti in pnevmatični aparati „EOLOS“

Edino zastopništvo za prodajo v Julijski Krajini, Jugoslaviji in Avstriji.

AGENCIJA: (579)

IGNAZIO SLAVICH

Trst, Corso Garibaldi št. 6, I. nad.

DAROVI ZA BIRMO

velika izbira, cene nizke

Ivan Bizjak, Postojna

Piazza Piccola št. 4 (za magistratom)

LIKVIDACIJA

vsega poletnega blaga
Popusti od 15% do 30%
na označenih cenah. 578
Izrabite priliko! Izrabite priliko!
Piazza Piccola št. 4

H. Petrič v Postojni

priporoča za birmo svojo veliko zalogo raznovrstnih ur in zlatenine po najnižjih cenah, kakor tudi prave živalne stroje „Singer“ na obroke. (559)

Briljante, bisere, dragulje

platin, zlato, inozemski denar, zobovje kupujemo za zunanje trdke in plačujemo po najvišjih cenah. — Kupujemo tudi zastavne listke

Portici di Chlozza št. 1, tretje nadstr.

Brezplačne cenitve v uradu in na domu. Uradne ure od 9 do 13 in od 14.30 do 18; v sobotah od 9 do 15. 573

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

r. z. z. o. z. v Ljubljani. Telefon št. 9

Mestni trg šte. 6

obrestuje vloge zelo ugodno in sicer:

vloge, ki jih izplačuje brez odpovedi . . . po 8%
vloge z enomesečno odpovedjo . . . po 10%
vloge z trimesečno odpovedjo . . . po 12%
vloge s šestmesečno odpovedjo . . . po 14%

Jamstvena glavica za vloge znaša že nad 11 milijonov Din.

Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in na poročilo.

Inkaso faktur in menic. Trgovski krediti.

Vesti z Goriškega

— »Goriška Straža« zaplenjena. Podprefekt je odredil zaplenbo »Goriške Straže« radi dr. Bičičevskega uvodnika »Naš iredentizem«. Vsi izvodi so bili zaplenjeni, še predno so bili oddani na pošto.

— Druga plat zvona. Italijanski listi prinašajo poročilo o aretaciji g. Ivana Lavrenčič, župana v Vrpolju, češ da se je upiral in žalil orožnike. Za danes se omejujemo samo na to, da odločno zanikamo poročilo italijanskih listov, ki so ga očitno posneli po poročilu orožnikov, ki so stanka v sporu. Upamo, da bo sodniška preiskava, ki bo zaslula tudi drugo plat zvona, ugotovila, koliko je resnice na dogodku, kakor so ga opisali italijanski listi. Ugotovljamo le, da g. župan Lavrenčič odločno zanika, da je žalil orožnike. Glasoma zdravniškega spravevala je g. Lavrenčič zadal bil na črniški postaji poškodbe, ozdravil je v 10. dneh.

— Iz Biljane. V četrtek jutraj ob eni po polnoči se je pripravljala velika nevihta. Bliskalo je in grmel. Kozlin Angela, ki je sušila na prostem perilo, se je bala, da bi se ji perilo ne zmocilo, vstala je, pri tem pa je opazila v sosedščini v hiši gosp. Petra Simonitija v podstresu nekam čudno svetlobo in dim. Zaslutila je, da se je vnel kak tram, poklicala kaj ljudi, katerim se je kmalu posrečilo pogasiti ogenj, še preden se je ta razpasel v požar, ki bi v nočnem času napravil gotovo velikansko škodo.

— Iz Drnovka (Biljana). V nedeljo dne 2. t. m. je zopet udarila strela v bor na dvorišču g. Antona Juše. K sreči žrtve ni bilo, le drevo je pokvarila. V bližini so stali tri osebe, eno je vrgla strela kakih šest metrov daleč, drugi dve sta padli v nezvest. Strela nas obišče pri vsaki plohi in nevihti.

— Otvoritev tečaj za občinske tajnike. V sredo je bil otvorjen v Gorici napovedani tečaj za občinske tajnike. Po uvodnem govoru ravnatelja goriške trgovske šole, prof. Vierthaler-ja, se je takoj vršilo prvo predavanje odv. Perne o italijanskem javnem pravu. Tečaj bo trajal približno 4 mesece.

— Slovenski slikar na pariški razstavi dekorativnih umetnosti. V italijanskem paviljonu na pariški razstavi dekorativnih umetnosti zastopa Julijko Benetico edno le Goričana. Na pobudo goriškega umetnostnega krožka sta razstavila svoja dela, ki vzbujajo obilo pozornosti, znani goriški slikar prof. Lojze Spazzapan ter goriški arhitekt g. Gyra.

— Zopet požar. V Ozeljanu se je iz doslej neznanih vzrokov vnel senik posestnika Antona Loversiča. Iz Senika se je ogenj razširil na spodaj ležeci hlev in skedenj, pri čemur je razen poslopja zgorelo

tudi poljsko orodje in približno 30 stotov sena.

— Turneja članov dramskega društva iz Gorice. V nedeljo, dne 9. t. m., gostujejo člani dramskega društva pod vodstvom g. Cirila Bratuza, pri Sv. Luciji, v dvorani g. Mikuza, z Bevkovo dramo v treh slikah »Smrtna poteza«. Delo je doseglo povod, kjer so se igrali, zelo lepe uspehe. Avtor nam opisuje tu veliko mestno življenje in njegove slabe strani tako krepko in resnično, da gledalca zasleduje razvitek dejanja z neverjetno napetostjo. Prepričani smo, da ne bo nobenemu žal, ako si bo ogledal to krasno delo našega odličnega pisatelja Bevka. Mnogo reklame delati bi bilo odveč, saj zadostuje samo ime pisatelja in igralcev in uspeh je gotov. Po drugi sledi veselotigra v enem dejanju od A. Čehova »Snubač«. Začetek ob 17. uri. Vstopnina l. 3, sedeži po l. 6 in 4.

— Gorica - Planinsko društvo. V soboto in nedeljo, dne 8. in 9. t. m. izlet na Skrbino. — Odhod iz Gorice danes ob 17.15 uri z severne postaje. V Tolmin s poštanim vozom, nato takoj nadaljevanje poti peš skozi Zabče v Ravne. Tu prenočimo. Jutraj na vrh Skrbine. Z vlakom ob 17.53 uri odhod od Sv. Lucije v Gorico. Vabljeni in negoričani.

— Gorica - Planinsko društvo. Novi člani se vpisujejo ob podelitvi, torkih ter četrtkih od 8. do 9. ure zvečer v Čitalnici. Vpisnina 2 l. članarina l. 1 mesečno. Negoričani lahko pošljejo po pošti na naslov Planinskega društva, ul. S. Giovanni 7, l.

Koncert Pevskega zbora Zveze učiteljskih društelnih društev v Prvačini.

V širokih potezih je »Edinost« že itak priobčila poročilo o koncertu Učit. pev. zbora v Prvačini.

Spremljal sem učiteljski pevski zbor predlanskem na koncertni turneji po Italiji. Gosp. Srečko Kumar je moral svoje pevce kmalu nato zapustiti, ker je prevzel pevski zbor Gl. Matice v Ljubljani. Vendar je vključil oddaljenosti svojega novega bivališča ostal bivšem svojemu zboru z vsi ter ga od časa do časa prihajal vzbujati in njegove koncerte voditi. Razumljivo je, da je bilo to le redkokrat in ti slučajni obiski dirigentovi se zboru v precejšnji meri poznajo. Hlastne, vsled nedostatka časa semtertam do muke zategnjenе priprave, od izmučenosti nekoliko ohlajni in neustrešni nastopi itd., vse to so znaki, da manjka zboru enakomernega, sistematičnega dela, ki pa je, kakor rečeno, v danih razmerah nemogoče. V nedeljo pa je vrh tega zbor bil še nepopoln; manjkalo je dokaj najboljših glasov. Vsled tega pa so se trudili ostali čezmerno nad svojo naravno silo hoteti s tem, žal le v škodo celotnega vtisa, zglediti vrzeli. Končno je zvočnost zbora kvarila neakustična dvorana, nastop pevcev na ravnom odru brez stopnic, nemalo pa je bilo nerazpoložena zbora krivo le piclo število poslušalcev. Kontakt med pevci na publiko je nastal šele po nekaterih pesmih, a ko je nastal, je zrasla takoj samozavest pevcev in točke so vzbujale čimdalje več radosti, pri čemur je razen poslopja zgorelo

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

(121)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz rušine prevedel Ivan Vouk.

Valerija se je prebudila iz svoje dolgotrajne nezvesti, ko je bil brzi vlak, v katerem se je njen mož peljal, že daleč od prestolnice.

S trudnim pogledom je obšla po sobi in Larisa Arkadijevna je bila takoj pri njej.

— Ali je odpotoval? — je vprašala Valerija s tihim glasom in na pritrdilni odgovor komunicije je zopet zamislila, toda do novega izbruh obupa ni prišlo.

Po precej dolgotrajnem molčanju je Valerija vprašala po materi, in ko je zvedela, da ji je zdravnik dal uspalvalnih kapljic, je rekla:

— Pojdi, kumica, in lezi. Počutim se dobro in hočem spati.

Da ji ne ugovarja, je Bakulinka legla na divan in se pretvarjala, da spi. Valerijin mir se ji je zdel sumljiv in bala se je, da ne bi napravila kaj nespametnega. Vendar pa se ni nič zgodilo in ni vedela, če Valerija spi ali ne.

Nekaj dni je prešlo brez nikake izpremembe. Valerija ni šla nikamor in ni nikogar sprejemala, vendar pa je bila videti mirna in ni jokala. Če bi ne bila smrtnobleda in če bi ne bila videti tako mračna in resna, bi človek pomislil, da se ni zgodilo nič posebnega. Ko je zapazila v materinih in botrinih očeh skrito bojazan, je rekla z bridko ravnodušnostjo:

— Ne bojte se, nimam nobenih samomorilnih misli. On ni vreden tega. Pustite me, da zberem misli in odločim o svoji usodi.

Samburova se je umirila in se začela zdraviti, zakaj bolehal je na jetrih, a razburjenja zadnjih časov so ji zelo škodovala.

Larisa Arkadijevna se je vrnila v Pavlovsk, a Lolo k možu, kar je bilo Valeriji všeč: želela si je biti sama.

Ko jo je Lolo čez nekaj časa obiskala, je dobila Valerijo, ko je ukladala prtijago.

— Kaj je to? Ti pripravljaš prtijago? Čemu? — je vprašala Lolo s skrbjo.

— No da, izbiram, kar vzamem s seboj, — je mirno odgovorila Valerija.

— Kam pa hočeš iti? Čemu se odpravljaš iz Petrograda? Čudna misel!

— Zakaj bi bila čudna? Kako si moreš misliti, da ostanem tu, da bodo s prstom za mano kazali, me sprejemali s hinavskočutnimi pogledi in se mi za hrbtom smejali? Hvala lepa! Za sedaj grem na deželo, v moskovsko ohodico, potem bom že videla, kaj ukrenem.

— Ne delaj tega, Valja. Ostani v svojem prelepem stanovanju in pljuni na opravljive zavistneže. Pavlik se vrne in bosta srečna. Pridi rajši k meni v Carako.

Povedala ji je baronovo željo glede ustanovitve sirotišnice, da bi ona sprejela vodstvo.

— Hvala, Lolo, za tvoj predlog; toda jaz se nikakor nočem ukvarjati z dobrodelnimi domisljicami Pavla Borisoviča. Za to častno mesto moreš najeti koga za plačilo.

— Čemu odklanjaš to plemenito in lepo delo?

To bi te raztreslo in ti olajšalo trpljenje ločitve. Ti preziraš Pavlikove načrte, on pa te zelo ljubi. Tako je trpel, celo jokal je, ko je odhajal, — jo je Lolo karajoče zavrnila.

— Jokal je? To je zelo ganljivo. No, hvala Bogu, solze se posuše in on se potolaži.

V njenem glasu je zavnela jedka, zaničljiva struna in Lolo jo je začudena pogledala.

— Kako zlobna si postala, Valja. Pavlik si je na vse načine prizadeval ti olajšati čas ločitve v upanju, da boš razumela, če se je v njem zbudila želja po znanju po vseh strahotah, ki jih je preživel v Montignou, a ti vse to zasmehuješ. Pet let niso, vendar večnost; sicer pa ti je z radodarnostjo zagotovil vse, kar more bogastvo dati. Vem, da ti je nakazal letni dohodek petdeset tisoč rubljev; torej moreš nadaljevati sedanje življenje. Ali je to tako slabo? Bodi pametna, Valja! Glej na vsó zadevo zdravo, a ne tako, kakor ti narekuje srd.

— Moj Bog! Baron me hoče naravnost ugonobiti z dolžni svoje ljubezni, — ha, ha, — svojega velikodušja in... spoštovanja, — je z odkritim zamčevanjem pripomnila Valerija.